REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI SUD U ZLATARU
Zlatar, Trg slobode 14A

Poslovni broj: P-560/2023-58

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Općinski sud u Zlataru, po sucu Nevenu Kucelj, u parničnom predmetu tužiteljice Ksenije Đikić, OIB: 35519713688, Ive Čakalića 17, 34000 Požega, koju zastupa Mario Patača, odvjetnik u Zagrebu, Ivana Šibla 15, protiv tuženika Addiko Bank d.d., Zagreb, Slavonska avenija 6, OIB 14036333877, zastupanog po punomoćniku Zlatku Knezović, odvjetniku u odvjetničkom društvu KNEZOVIĆ & Partneri j.t.d. sa sjedištem u Zagrebu, Radnička cesta 54, radi utvrđenja ništetnosti i isplate, nakon glavne i javne rasprave zaključene dana 23. rujna 2026. godine u nazočnosti zamjenika punomoćnika tužiteljice, odvjetničkog vježbenika Mirka Gržinić, te odsutnosti punomoćnika tuženika, na ročištu za objavu presude dana 6. studenog 2026. godine,

presudio je

I. Obija se dio tužbenog zahtjeva koji glasi:

" I. Utvrđuje se da su ništetne odredbe Ugovora o kreditu broj: 5140030242-69700009165/2005 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama 04.05.2005. godine koji su zaključili tužitelj KSENIJA ĐIKIĆ (OIB: 35519713688) kao Korisnik kredita i tuženik Addiko Bank d.d. (OIB: 14036333877) ranije Slavonska banka d.d. Osijek kao Banka, u dijelu u kojem je ugovorena otplata kredita uz korištenje valutne klauzule vezane za CHF.

II. Nalaže se tuženiku Addiko Bank d.d., OIB: 14036333877, Zagreb, Slavonska avenija 6, isplatiti tužitelju, KSENIJA ĐIKIĆ, OIB: 35519713688, Ive Čakalića 17, 34000 Požega, iznos od 5.225,19 EUR zajedno sa zateznom kamatom tekućom od dana 01. listopada 2015. godine pa do 31. prosinca 2022. godine po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanje kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunate za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena, a od 1. siječnja 2023. godine pa do 29. prosinca 2023. godine po stopi koja se određuje za svako polugodište, uvećanjem kamatne stope koju je Europska središnja banka primijenila na svoje posljednje glavne operacije refinanciranja koje je obavila prije prvog kalendarskog dana tekućeg polugodišta za tri postotna poena, a od 30.

prosinca 2023. godine pa do isplate, po stopi koja se određuje, za svako polugodište, uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopakoja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, sve u roku od 15 dana."

II. Nalaže se tuženiku da tužiteljici iznos od 1.041,25 EUR, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama tekućim od 20. svibnja 2025. godine pa do isplate, po stopi koja se određuje, za svako polugodište uvećanjem referentne stope za tri postotna poena, pri čemu se za prvo polugodište primjenjuje referentna stopa koja je na snazi na dan 1. siječnja, a za drugo polugodište referentna stopa koja je na snazi na dan 1. srpnja te godine, u roku od 15 dana.

III. Odbija se tužiteljica sa zahtjevom za isplatu zakonske zatezne kamate na iznos dosuđen pod točkom II. izreke koja teče od dana 1. listopada 2015. pa do 19. svibnja 2025. godine.

IV. Svaka stranka snosi svoje troškove ovog parničnog postupka.

Obrazloženje

1. Tužiteljica je u tužbi uvodno navela da je rješenjem Trgovačkog suda u Osijeku, poslovni broj: Tt-09/183-2 od 04. veljače 2009. godine Slavonska banka d.d. Osijek pripojena je trgovačkom društvu HYPO ALPE-ADRIA- BANK d.d., a koje je Rješenje u sudski registar upisano Rješenjem istog suda od 21. listopada 2009. godine. Nastavno je tuženik promijenio tvrtku iz HYPO ALPE-ADRIA-BANK d.d. u Addiko bank d.d.

Zatim da su dana 04.05.2005. godine tužitelj kao Korisnik kredita te tuženik kao Banka, zaključili su Ugovor o kreditu broj: 5140030242-69700009165/2005 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretninama. (dalje u tekstu: Ugovor o kreditu). Ugovorom o kreditu tuženik je stavio na raspolaganje tužitelju kunsku protuvrijednost iznosa od 45.000,00 CHF po srednjem tečaju tuženika dan korištenja kredita. Nadalje, ugovoren je rok otplate kredita kroz 15 godina u jednakim mjesečnim anuitetima od 354,23 CHF po srednjem tečaju tuženika dan plaćanja.

Tuženik prilikom zaključenja Ugovora o kreditu nije tužitelju pružio dovoljno informacija i obavijestio ga o rizicima vezanim uz zaključenje ugovora o kreditu ugovaranjem valutne klauzule CHF, odnosno o rizicima vezanim uz rast tečaja CHF u odnosu na kunu. Tečaj CHF u odnosu na kunu skočio je tijekom otplate kredita i do 50% u odnosu na početno ugovoreni.

Budući da se o ugovornim odredbama nije pregovaralo, tuženik je u Ugovor o kreditu uglavio odredbe kojima je ugovoreno da se glavnica kredita veže uz valutu švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnog ugovora nije kao trgovac tužitelja u cijelosti informirao o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti.

Navedene odredbe protivne su načelu savjesnosti i poštenja te su uzrokovale znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužitelja.

Odredbe o valutnoj klauzuli protivne su kogentnim odredbama članka 81. i 82 Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj: 96/03 i dr.) te članka 96. i 97. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj: 79/07 i dr.), koji su bili na snazi kako

u vrijeme sklapanja predmetnog ugovora, tako i za vrijeme njegovog izvršavanja, s time da je posljedica nepoštenosti ugovorne odredbe njezina ništetnost (članak 102. Zakona o zaštiti potrošača).

Zakon o zaštiti potrošača kao i kasniji Zakon o zaštiti potrošača s istim sadržajem u članku 81. odnosno kasnije u članku 96. reguliraju nepoštene ugovorne odredbe na način da se ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, te kako se smatra da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo ako je tu odredbu unaprijed formulirao trgovac (ovdje tuženik), zbog čega potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako je riječ o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca.

O ništetnosti navedenih ugovornih odredbi već su se pravomoćno izjasnili domaći sudovi i to povodom tužbe za zaštitu kolektivnih interesa potrošača, slijedom čega o pravnoj osnovi ove tužbe već postoje pravomoćne presude:

- Visokog trgovačkog suda RH, broj: Pž-6632/2017-10 od 14.06.2018. godine kojom je u točki I. potvrđena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/12 od 04.07.2013. godine u dijelu točke 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7. izreke kojom se utvrđuje da je, između ostalih, i tuženik, u razdoblju od 01. lipnja 2004. godine do 31. prosinca 2008. godine povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju - ugovorima o kreditima na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, pa su time tuženici postupali suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača, kao i Zakona o obveznim odnosima.

S obzirom na to da je pravomoćnom presudom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske utvrđena ništetnost ugovorene odredbe na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak za sve ugovore o potrošačkom kreditu koji su zaključivani u razdoblju između 01.06.2004. - 31.12.2008. godine, to je tuženik dužan vratiti sve što primio na temelju takvih odredbi ugovora.

Prema shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske (Rev-2245/17 od 20.03.2018. godine) pokretanjem parničnog postupka za zaštitu kolektivnih interesa potrošača dolazi do prekida zastare na temelju članka 241. ZOO-a, te zastara individualnih restitucijskih zahtjeva počinje teći tek od trenutka pravomoćnosti sudske odluke donesene u povodu te tužbe.

Prema članku 1111. stavak 1. ZOO-a „kad dio imovine neke osobe na bilo koji način prijeđe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u nekom pravnom poslu, odluci suda, odnosno druge nadležne vlasti ili zakonu, stjecatelj je dužan vratiti ga, odnosno, ako to nije moguće, naknaditi vrijednost postignute koristi“. Sukladno stavku 3. istog članka „obveza vraćanja, odnosno nadoknade vrijednosti nastaje i kad se nešto primi s obzirom na osnovu koja se nije ostvarila ili koja je kasnijeotpala“.

Prema čl. 1115. ZOO-a „Kad se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i platiti zatezne kamate, i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva“.

Člankom 502.c Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 148/11, 25/13, 89/14, 70/19) propisano je „fizičke i pravne osobe mogu se u posebnim parnicama za naknadu štete ili isplatu pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona
da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štititi. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.“

Tuženik je sukladno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju ponudio tužitelju mogućnost konverzije Ugovora iz valute CHF u valutu EUR.

Tužitelj je prihvatio takav prijedlog te je s tuženikom zaključio Aneks ugovora o kreditu kojim je izvršena konverzija kredita u valutu EUR.

Međutim, kako je već navedeno, presudama Trgovačkog suda pravomoćno je utvrđena ništetnost promjenjive kamatne stope, kao i ugovaranje valutne klauzule vezivanjem glavnice kredita uz valutu CHF. Činjenica da su stranke sklopile Dodatak ugovora o kreditu temeljem odredbi Zakona, te da je provedena konverzija CHF kredita u kredit uz valutnu klauzulu EUR, ne znači da je time tužitelj kao potrošač izgubio pravo za utvrđenje da su pojedine odredbe Ugovora ništetne, kao i pravo na povrat preplaćenog iznosa.

Prema tome, a imajući u vidu da je ugovorena valutna klauzula kojom je glavnica vezana uz valutu CHF ništetna, to je na dan konverzije tj. dan 30.09.2015. godine postojala i razlika između neotplaćenog iznosa glavnice kredita u CHF uz početni tečaj - na dan isplate kredita, te ranije navedene neotplaćene glavnice EUR kredita u kunskoj protuvrijednosti na dan konverzije. Prema tome, nastala je razlika u glavnicama iz čega je razvidno kako tužitelj nije u potpunosti obeštećen konverzijom.

Slijedom navedenog postavlja tužbeni zahtjev za utvrđenje ništentosti predmetnog ugovora u dijelu u kojem je ugovorena otplata kredita uz korištenje valutne klauzule vezane za CHFte zahtjev za isplatu iznosa od 3.981,68 EUR.

2. Tuženik u odgovoru na tužbu ističe nepostojanje pravnog interesa za podnošenje kondemnatorne tužbe. Navedeno iz razloga što je tužitelj provedbom konverzije sukladno ZID ZPK u potpunosti već ostvario pravnu zaštitu koju traži u ovom postupku, a to predstavlja negativnu procesnu pretpostavku za vođenje ove parnice.

U prvom redu, tuženik osporava da bi navedene odredbe Osnovnog ugovora bile ništetne Međutim, bez obzira na navedeno odnosno bez potrebe raspravljanja i odlučivanja o tome jesu li ili nisu ništetne navedene odredbe Osnovnog ugovora, tuženik ističe kako je pitanje vraćanja iznosa koje traži tužitelj konačno i sporazumno riješeno na temelju Aneksa uz Ugovor o kreditu broj: 5140030242-69700009165/2005 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine (dalje u tekstu: Aneks) sklopljenim između stranaka ovog spora sukladno ZID ZPK.

Temeljno načelo konverzije propisano je u članku 19.b ZID ZPK: „Konverzija kredita denominiranog u CHF u kredit denominiran u EUR i kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF u kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR podrazumijeva konverziju kredita radi promjene valute, odnosno valutne klauzule u kojoj je denominiran i provodi se na način da se položaj potrošača s kreditom denominiranim u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u EUR, a položaj potrošača s kreditom denominiranim u kunama s

valutnom klauzulom u CHF izjednači s položajem u kojem bi bio da je koristio kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR.“ Iz navedenog je nedvojbeno razvidno kako se provedbom konverzije postiže izjednačavanje korisnika kredita u CHF sa korisnicima kredita u EUR odnosno dovođenje potrošača iz ugovora o kreditu u CHF u pravni položaj potrošača iz ugovora o kreditu u EUR.

Sam postupak konverzije provodio se na sljedeći način odnosno u sljedećim koracima:

(i) u prvom koraku tuženik je bio dužan početnu odobrenu glavnicu kredita iz Osnovnog ugovora pretvoriti u EUR prema tečaju koji se primjenjivao na dan uplate kredita (čl. 19.c stavak 1. točka 1. ZID ZPK). Tuženik je prilikom konvertiranja kredita prvo pretvorio iznos kredita u kune te je potom iznos kredita u kunama pretvorio u EUR – iz članka 2.

(ii) u drugom koraku tuženik je bio obvezan početnu ugovorenu kamatnu stopu kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF zamijeniti kamatnom stopom koju je tuženik primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR na dan sklapanja Osnovnog ugovora (čl. 19.c stavak 1. točka 2. ZID ZPK) – iznos nove kamatne stope ugovoren je u članku 3. Aneksa;

(iii) u trećem koraku tuženik je bio obvezan izraditi novi otplatni plan kredita izračunat u skladu s gornjim točkama (i) i (ii) i koji mora sadržavati sve promjene uvjeta koje su nastupile tijekom postojanja potrošačko-dužničkog odnosa, a nastale su u pogledu kredita denominiranih u kunama s valutnom klauzulom u EUR (čl. 19.c stavak 1. točka 3. ZID ZPK);

(iv) u četvrtom koraku vrši se pretvaranje do sada uplaćenih svota temeljem Osnovnog ugovora u svote kojima se namiruju anuiteti određeni prema novom otplatnom planu, pri čemu ukupno uplaćene svote koje su veće od ukupne svote anuiteta u EUR čine preplatu (čl. 19.c stavak 1. točka 4. ZID ZPK).

(v) u sljedećem koraku tuženik je bio u obvezi izraditi kalkulator na temelju kojeg je izračunata konverzija, a koji je sadržavao detaljan pregled izračuna svih elemenata izračuna konverzije. Pritom je tuženik također imao obvezu pribaviti mišljenje ovlaštenog revizora ili sudskog vještaka da je kalkulator izrađen u skladu s načinom izračuna propisanim u zakonu (čl. 19.d ZID ZPK);

(vi) tuženik je bio obvezan u roku od 45 dana nakon stupanja na snagu ZID ZPK dostaviti tužitelju izračun konverzije kredita sa stanjem na dan 30.09.2015. godine zajedno s prijedlogom novog ili izmijenjenog ugovora o kreditu (čl. 19.e ZID ZPK) te zajedno s pregledom svih pojedinačnih tražbina od potrošača odnosno izvodom otvorenih stavaka na temelju Osnovnog ugovora – iz samog Aneksa je razvidno kako je tuženik udovoljio ovoj obvezi;

(vii) nakon toga tužitelj je imao rok od 30 dana računajući od dana primitka izračuna konverzije donijeti odluku o prihvaćanju izračuna konverzije kredita (čl. 19.e st. 5 ZID ZPK) – dakle, ovdje je naglasak na tome da je riječ o mogućnosti koja je dana tužitelju, a ne o njegovoj obvezi. Tužitelj nije morao prihvatiti konverziju;

(viii) u slučaju prihvata prijedloga konverzije vjerovnik (ovdje tuženik) je taj koji snosi ukupan trošak konverzije odnosno razliku između stanja potraživanja po osnovnom ugovoru o kreditu i stanja potraživanja nakon konverzije (čl. 19.e st. 1. toč. 1. ZID ZPK)

Iz navedenog je razvidno kako je temeljem provedbe konverzije tužitelj već obeštećen za iznose koje potražuje tužbom. Navedeni iznos odgovara upravo iznosu preplate utvrđenom u članku 2. Aneksa. Tužitelju su plaćene odnosno priznate preplaćene svote u navedenom iznosu na način da su iskorištene za podmirenje obroka prema novom otplatnom planu. Dakle, tužitelj je namiren sa svojim potraživanjem slijedom čega je u potpunosti jasno kako tužitelj nema pravni interes za vođenje ovog postupka.

Dakle, nesporno je u konkretnom slučaju da je tužitelj prihvatio tuženikov prijedlog konverzije Osnovnog ugovora čime je on promijenjen u ugovor o kreditu s valutnom klauzulom u EUR. Sklapanjem Aneksa Osnovnom ugovoru, stvorena je pravna situacija kao da je od samog početka zasnivanja ugovornog odnosa bio sklopljen ugovor o kreditu u EUR, a što proizlazi iz činjenice da prihvaćena konverzija ima pravni učinak ex tunc. Dakle, sklapanjem Aneksa, Osnovni ugovor je prestao postojati. Navedeno shvaćanje utemeljeno je na načelu konverzije kredita iz ZID ZPK te je isto prihvaćeno kako u pravnoj teoriji tako i u sudskoj praksi. Također, a sukladno odredbama aneksa ugovoru o kreditu nesporno je i da je tužitelj potpisom izrazio volju za ostvarenjem prava sukladno ZID ZPK.

Zbog nedostatka pravnog interesa tužitelja opetovano predlaže da naslovni sud odbaci tužbu.

Nadalje, ističe i materijalno pravne prigovore.

Tuženik ističe prigovor zastare utuženih tražbina.

Sukladno članku 226. stavku 2. u vezi sa stavkom 1. Zakona o obveznim odnosima tražbine povremenih davanja za anuitete kojima se u jednakim unaprijed određenim povremenim iznosima otplaćuju glavnica i kamate (kao što je to bio slučaj kod anuiteta koje je tužitelj otplaćivao prema Osnovnom ugovoru) zastarijevaju za 3 godine od dospjelosti svakoga pojedinog davanja.

Ukoliko, pak, tužitelj smatra da mu pripada pravo zahtijevati od tuženika plaćanje utuženih iznosa temeljem instituta stjecanja bez osnove, tuženik ističe da je od dana sklapanja Osnovnog ugovora – koji sadrži po tužitelju ništetne klauzule na kojima tužitelj temelji svoj zahtjev za plaćanje – proteklo više od 5 godina, pa je jasno kako je tužiteljevo navodno potraživanje u cijelosti zastarjelo.

Tuženik ističe kako tužitelj nakon izvršene konverzije kredita nema pravo zahtijevati od tuženika vraćanje bilo kakvih iznosa koje je tužitelj platio po Osnovnom ugovoru.

Iz sklopljenog Aneksa je razvidno kako je tužitelj prihvatio tuženikov prijedlog konverzije Osnovnog ugovora. Time je Osnovni ugovor s valutnom klauzulom u CHF u cijelosti promijenjen u ugovor o kreditu s valutnom klauzulom u EUR na način kao da je u svim aspektima (kako u pogledu glavnice, tako i u pogledu ugovornih kamata) i bio sklopljen u EUR od samog početka. Prema tome, prvotni CHF ugovor o kreditu je nakon konverzije u eurski kredit jednostavno prestao postojati obzirom da konverzija ima pravni učinak ex tunc.

Obzirom da više ne postoje sporne odredbe o valutnoj klauzuli i kamatnoj stopi, iste se ne mogu više utvrditi ništetnima niti se na temelju istih može više tražiti plaćanje po osnovi stjecanja bez osnove.

Tuženik ističe kako su naprijed navedena stajališta potvrđena u: a) pravnoj teoriji i b) sudskoj praksi pa u nastavku citira određene članke i sudske odluke.

Tuženik izričito osporava tvrdnje iz tužbe da bi odredbe Osnovnog ugovora o valutnoj klauzuli i promjenjivoj kamatnoj stopi uopće bile ništetne.

Tužitelj nema pravo pozivati se na utvrđenja iz spomenutih presuda donesenih u okviru Kolektivnog spora, i to iz više razloga:

a) nije postojala mogućnost ostvarenja kolektivne zaštite potrošača prema potrošačkim propisima koji su bili na snazi u trenutku sklapanja Osnovnog ugovora;

b) temeljna pretpostavka za usvajanje tužbenog zahtjeva jest prethodno prejudicijelno utvrđenje suda da su sporne odredbe Osnovnog ugovora ništetne (tuženik kaže prejudicijelno obzirom da se tužbenim zahtjevom ne traži utvrđenje ništetnosti slijedom čega se o navedenoj problematici ne može odlučivati meritorno kao o glavnom pitanju), a tužitelju nedostaje pravni interes da sud donese takovo utvrđenje;

c) među strankama ovog spora više ne postoji pravni odnos koji bi bio obuhvaćen presudama donesenim u okviru Kolektivnog spora;

d) pravomoćnost prvostupanjske presude donesene u Kolektivnom sporu ne odnosi se na Osnovni ugovor.

Zatim tuženik tvrdi i detaljno argumentira da valutna klauzula sadržana u Osnovnom ugovoru nije ništetna, i to iz sljedećih razloga:

a) ugovaranje valutne klauzule je izričito dozvoljeno temeljem zakona;

b) valutnu klauzulu nije dozvoljeno podvrgnuti testu poštenosti iz članka 84. ZZP’03;

c) valutna klauzula ne predstavlja nepoštenu ugovornu odredbu u smislu članka 81. ZZP’03.

Na kraju tuženik ističe i prigovor prijeboja svog potraživanja sa navodnim potraživanje tužitelja, koji temelji na činjenici da je tijekom otplate kredita bilo razdoblja u kojima je tečaj CHF bio niži od onog koji je vrijedio na dan isplate kredita (negativne razlike), a što treba utvrditi financijskim vještačenjem

Zaključno predlaže prvenstveno odbaciti tužbu, a podredno odbiti tužbeni zahtjev u cijelosti.

3. Tijekom postupka pročitan je ugovor o kreditu broj 5140030242-69700009165/2005 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretnini od 4. svibnja 2005. godine, otplatni plan kredita, obavijesti o promjeni kamatnih stopa, specifikacija uplata, pregled prometa po kreditu, izračun konverzije kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u švicarskom franku, simulirani otplatni plan u EUR, Aneks uz Ugovor o kreditu broj 5140030242-69700009165/2005 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zaključen dana 3. veljače 2016., Pročitana je izjava zaposlenice tuženika Ive Krhlanko Cvetko od 24. kolovoza 2020..

Provedeno je financijsko vještačenje po mr. sc. Zrinku Ručeviću iz Ručević vještačenja d.o.o. te je pročitana njegov nalaz i mišljenje. Saslušana je tužiteljica.

4. Nakon provedenog vještačenja tužiteljica je specificirala tužbeni zahtjev te je istog povisila na iznos od 6.498,82 ERU, čemu se tuženik protivio, ali je sud osnovom iz članka 190. stavak 2. i 3. Zakona o parničnom postupku, dopustio preinaku tužbe, smatrajući da tužiteljica prije provođenja vještačenja, bez svoje krivnje nije mogla postaviti precizan, točno određen zahtjev za isplatu.

5. Nakon očitovanja vještaka na primjedbe tuženika, tužiteljica je podneskom od 31. 10. 2025. tužbeni zahtjev promijenila na iznos od 6.266,40 EUR, (u odnosu na koji se tuženik upustio u raspravljanje), a nakon dodatnog očitovanja vještaka na prigovore tuženika, tužbeni je zahtjev snizila na iznos od 6.211,65 EUR čemu se tuženik protivio.

6. Kako smanjenje tužbenog zahtjeva predstavlja djelomično povlačenje tužbe za koje je, ako je do toga došlo nakon što se tuženik upustio u raspravljanje o glavnoj stvari, u smislu članka 193. stavak 2. Zakona o parničnom postupku, potreban pristanak tuženika, to iz razloga što takvog pristanka tuženika nije bilo, sud je odlučio od prethodno postavljenom tužbenom zahtjevu za isplatu iznosa od 6.266,40 EUR.

7. Tužbeni zahtjev je djelomično osnovan.

8. Nije sporno da su tužiteljica kao korisnik kredita i tuženik, i prednik tuženika Slavonska banka d.d. kao kreditor dana 4. svibnja 2005. sklopili ugovor o kredit broj 5140030242-69700009165/2005 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine zasnivanjem založnog prava na nekretnini kojim je prednik tuženika tužiteljici dao stambeni kredit za dovršenje kuće i zatvaranje dva kredita kod Slavonske banke d.d. i jedan kod Raiffeisenbank Austria d.d., u iznosu od 45.000,00 CHF u protuvrijednosti HRK, obračunato prema srednjem tečaju za Devize Slavonske banke d.d. na dan korištenja kredita.

Korisnik kredita bio je dužan kreditoru vratiti taj iznos kredita u roku od 15 godina, sa kamatama, i to u jednakim mjesečnim anuitetima, koji se podmiruju u kunama obračunanim po srednjem tečaju Slavonske banke d.d. za devize na dan dospijeća odnosno na dan plaćanja, time da prva rata dospijeva 1. srpnja 2005. godine.

9. Nema dvojbi o činjenici da je tijekom otplate kredita kamatna stopa mijenjana i u više je navrata mijenjan tečaj CHF u odnosu na HRK, odnosno da je isti uglavnom rastao.

10. Isto tako nije sporna činjenica da su tuženik, koji tada poslovao pod tvrtkom Hypo Alpa-Adria Bank d.d., i tužiteljica dana 3. veljača 2016. godine, zaključile Aneks uz Ugovor o kreditu broj 5140030242-69700009165/2005 sa Sporazumom o osiguranju novčane tražbine, temeljem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN 102/2015, Konverzija kredita u kredit uz valutnu klauzulu u EUR), kojim se, a kako to stoji u članku 2. , "Sukladno Zakonu o potrošačkom kreditiranju zajedno sa svim njegovim izmjenama i dopunama, a na temelju pisanog prihvata izračuna konverzije od strane korisnika kredita, …regulira konverzija kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u DHF u kredit denominiran u kunama u s valutnom klauzulom u EUR.".

11. Također, stranke su utvrdile da sukladno izračunu konverzije stanje glavnice kredita denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u EUR na dan 30. rujna 2015. iznosi 20.428,09 EUR u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju Hypo Alpe-Adria-Bank d.d. za EUR, kao i da preplata na isti dan iznosi 4.790,85 HRK i da se taj iznos preplate koristi za namirenje budućih anuiteta i to najviše do 50 % dospjelog anuitete, sve dok se preplata u potpunosti ne iskoristi.

U članku 3. odredile su kamatnu stopu i definirale od čega se sastoji i na koji način će se mijenjati, po kojim kriterijima.

12. Iz samog ugovora o kreditu je vidljivo da je tužiteljica ugovor sklopila kao fizička osoba te da je namjena kredita bile stambena tj. za dovršenje kuće, te podmirenje ranijih kreditnih obveza, pa sud nema dvojbe da je ona ugovor sklopila u svojstvu potrošača, a nesporna je činjenica i da je i sam tuženik je s tužiteljicom kao potrošačem sklopio i dodatak tom ugovoru upravom temeljem ZID ZPK-a.

13. Prema životno uvjerljivom i logičnom iskazu tužiteljice u vrijeme sklapanja predmetnog ugovora o kreditu bila je klijent tuženika, a kredit joj je bio potreban u stambene svrhe, odnosno tim kreditom zatvarala je dugovanja po ranijim stambenim kreditima, a ostatak sredstava iskoristila je za uređenje kuće, a koju kuću su ona i muž gradili tim ranije dobivenim kreditima.

U banci joj je rečeno da s obzirom na kreditnu sposobnosti ne može dobiti kredit vezan uz euro ali da ispunjava uvjete za švicarski franak pa je odlučila sklopiti predmetni ugovor jer joj je to bila jedina opcija. Službenik banke joj nije ništa posebno govorio o eventualnim rizicima ugovaranja kredita koji je vezan uz valutu CHF i o tome da bi tečaj mogao znatno narasti. Upravo suprotno, rečeno joj je da tečaj nema velikih odstupanja i da nema neke velike razlike u odnosu na druge valute.

Rata otplate koja je u početku iznosila nekih 1.100,00 kuna došla je do 2.000,00 kuna mjesečno pa su suprug i ona, da bi to mogli pokriti, ugovorili produženje roka otplate kredita, a kasnije su ugovor konvertirali u euro da bi smanjili ratu. Nadali su se da će rata biti manja, a izračun konverzije koji joj je ponuđen nije u potpunosti razumjela. Ono što je sebi izračunala jest da je kroz 10 godina, godinu dana plaćala glavnicu, a ostalih devet godina tečajne razlike. Jedino što je bilo povoljnije je to što je nakon konverzije, 4 mjeseca plaćala pola rate. Obzirom na naprijed navedeno smatra da konverzijom nije obeštećena od strane tuženika.

Prilikom sklapanja ugovora o konverziji nitko od strane banke nije ju upozoravao da bi se potpisom dodatka ugovora odrekla od svojih eventualnih prava koje ima u odnosu na osnovi ugovor o kreditu.

U vrijeme sklapanja predmetnog ugovora o kreditu nije bila vlasnik obrta, niti firme, već je bila zaposlenik.

14. S druge strane tuženik, suprotno odredbi članka 81. stavak 4. ZZP/03, nije dokazao činjenicu navodne pune obaviještenosti tužiteljice i pristanka na takav ugovor, a pri čemu bi tužiteljica bila potpuno obaviještena o naravi, rizicima i posljedicama sporne ugovorne odredbe.

15. Nesporno je kako je odlukom odnosno presudom Visokog trgovačkog suda u Zagrebu, poslovni broj Pž-6632/2017 od 14. lipnja 2018., potvrđena presuda Trgovačkog suda u Zagrebu poslovni broj P-1401/2012 o dana 4. srpnja 2013. u dijelu točke 1., 2., 3., 4., 5., 6. i 7. izreke, kojom se utvrđuje da je između ostalih banaka i ovdje tuženik „u razdoblju od 1. 11. 2004. godine do 31. 12. 20008. godine, povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita, zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima nepoštene i ništetne ugovorne odredbe u ugovorima o potrošačkom kreditiranju – ugovorima o kreditima, na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica Švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nije potrošače u cijelosti informirao o bitnim parametrima za donošenje

valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, čime je postupio protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača (Narodne novine 96/2003), u razdoblju od 01. 06. 2004. do 6. 08. 2007. godine i to člancima 81., 82. i 90., a od 07. 08. 2007. pa nadalje protivno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ br. 133/2009) i to člancima 96. i 97. Zakona o zaštiti potrošača te suprotno odredbama Zakona o obveznim odnosima.“

16. Ovakva odluka u postupku zaštite kolektivnih interese i prava potrošača, prema odredbi članka 138.a Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ br. 79/2007, 125/2007, 79/2009, 89/2009, 75/2009, 133/2009, 78/2012, 56/2013; krat. ZZP) odn. članka 118. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ br. 41/14), obvezuje sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi nakade štete uzrokovane postupanjem tuženika odn. radi isplate.

17. Konačno, i članak 502.c Zakona o parničnom postupku (Narodne novine 53/1991, 91/1992, 112/1999, 129/2000, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 2/2007, 96/2008, 84/2008, 123/2008, 57/2011, 25/2013, 89/2014, 70/2019, 155/2023, 146/2025; kraće ZPP), određuje da se fizičke i pravne osobe mogu u posebnim parnicama za naknadu štete ili isplatu pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz članka 502.a stavka 1. ovoga Zakona / tužba za zaštitu kolektivnih interesa i prava/ da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štititi. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.

18. Obzirom na navedenu ništetnost ugovorne odredbe valutnoj klauzuli u CHF, te sukladno prijedlogu tužiteljice financijski je vještak u nalazu naveo slijedeće:

Slavonska banka d.d. kao kreditor i tužiteljica kao korisnik kredita zaključili su 4. svibnja 2005. Ugovor o kreditu broj 5140030242-69700009165/2005 (u daljnjem tekstu: Ugovor), sa sljedećim osnovnim ugovornim elementima:

- iznos kredita je kunska protuvrijednost od 45.000,00 CHF obračunato po srednjem tečaju kreditora na dan isplate kredita,
- ugovoren je rok otplate od 180 mjeseci (otplata u jednakim anuitetima) te promjenjiva kamatna stopa redovnih kamata koja je iznosila 4,90 % godišnje na dan sklapanja Ugovora,
- Dodatkom br. 1/07 Ugovora o kreditu broj 5140030242-69700009165/2005. od 27. veljače 2007., rok otplate je produljen na 264 mjeseci,
- prema primijenjenom otplatnom planu, dospijeće prve obveze bilo je 1. srpnja 2005., a sljedećih svakog prvog dana u mjesecu,
- otplata mjesečnih anuiteta, iskazanih u valuti, u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju kreditora važećem za CHF na dan dospijeća/plaćanja.

Addiko Bank d.d kao Banka i tužiteljica kao korisnik kredita zaključili su 3. veljače 2016. Aneks uz Ugovor o kreditu broj 5140030242-69700009165/2005.sa sljedećim osnovnim ugovornim elementima:

- na dan 30. rujna 2015. nedospjela glavnica konvertiranog kredita u EUR iznosila je 20.428,09 EUR,

- prema izračunu konverzije od 30. rujna 2015. korisnik je uplatama po kreditu u CHF preplatio konvertirani kredit u EUR za iznos od 4.790,85 kn.

Uvidom u Pregled promjena kamatnih stopa po predmetnom kreditu, razvidno je kako se u razdoblju od sklapanja Ugovora o kreditu do konverzije u kredit uz valutnu klauzulu u EUR (30. rujna 2015.), kamatna stopa više puta mijenjala, te je iznosila:

4,90 % godišnje od prvog anuiteta do zaključno anuiteta s dospijećem 1. listopada2007.,

5,40 % godišnje od anuiteta s dospijećem 1. studenog 2007. do zaključno anuiteta s dospijećem 1. prosinca 2008.,

6,00 % godišnje od anuiteta s dospijećem 1. siječnja 2009. do zaključno anuiteta s dospijećem 1. svibnja 2009.,

6,75 % godišnje od anuiteta s dospijećem 1. lipnja 2009. do zaključno anuiteta s dospijećem 1.kolovoza 2010.,

6,20 % godišnje od anuiteta s dospijećem 1. rujna 2010. do zaključno anuiteta s dospijećem 1. prosinca 2010.,

5,95 % godišnje od anuiteta s dospijećem 1. siječnja 2011. do zaključno anuiteta s dospijećem 1.listopada 2011.,

5,45 % godišnje od anuiteta s dospijećem 1. studenog 2011. do zaključno anuiteta s dospijećem 1.siječnja 2014.,

3,23 % godišnje od anuiteta s dospijećem 1. veljače 2014. do konca izračuna.

Za odgovaranje na postavljeni zadatak, vještak je u Tabeli 1 dao otplatni plan kojeg je primijenila Banka u razdoblju od dospijeća 43. anuiteta (1. siječnja 2009.) do dana izračuna konverzije (30. rujna 2015.), te je na temelju toga iskazao razlike u visini obveze po osnovi tečaja (stupac 'j_i' Tabele 1), odnosno isključivo više plaćeni iznosi, na način da se obveza koja je stvarno bila obračunana i plaćena (stupac 'd') pomnoži razlikom tečajeva (onog stvarno primijenjenog na dan dospijeća/plaćanja svake pojedine obveze, i početnog tečaja važećeg na dan korištenja kredita).

S obzirom je po predmetnom kreditu provedena konverzija, radi poštivanja reda uračunavanja i ispunjenja1, obračunane su i iskazane zatezne kamate na razlike po osnovi promjene tečaja (stupac 'm' Tabele 1) do dana 30. rujna 2015.

19. U skladu s utvrđenjima i izračunima iz nalaza, na temelju postavljenog zadatka, vještak je dao mišljenje kako slijedi:

- razlika obveza u razdoblju od dana dospijeća 43. obveze (1. siječnja 2009.) do dana izračuna konverzije (30. rujna 2015.), a koja proizlazi iz promjene tečaja u razdoblju otplate kredita, iznosi ukupno 3.566,14 EUR (zbroj pojedinačnih konvertiranih iznosa razlika); pojedini mjesečni iznosi razlika dani su u stupcu 'l' Tabele 1 iz nalaza (u valuti EUR) (samo pozitivni iznosi),

- zatezne kamate na utvrđene razlike mjesečnih obveza obračunane od prvog dana nakon dana podmirenja svake pojedine obveze pa do izračuna konverzije (30. rujna 2015.) ukupno iznose 1.066,55 EUR,

- razlika između glavnice prema obračunu u kunama s fiksnom kamatnom stopom na dan 30. rujna 2015. i glavnice preostale nakon konverzije iznosi 2.501,99 EUR (primjenom fiksnog konverzijskog tečaja) koji iznos nije bio obuhvaćen otpisom glavnice kod konverzije.

20. Tužiteljica nije imala primjedbi na nalaz i mišljenje, ali tuženik je istaknuo kako vještak nije primijenio tečaj 6,39 HRK za 1 CH od 1. veljače 2015. godine, te da

je naveo pojedine datume plaćanja i izračunao veće tečajne razlike i zatezne kamate na plaćene iznose nego što stvarno jesu.

21. U očitovanju na ovaj prigovor vještak je dao dopunski nalaz te je u Tabeli 1a prikazao izračun korigiran na način da je za sve obveze podmirene nakon 27. siječnja 2015. primijenjen tečaj od 6,39 HRK za 1. CHF te je pojedine datume plaćanja uskladio s podacima iz izračuna tuženika priloženog uz njegov podnesak od 27. lipnja 2025.

Prema istom korigirao je i mišljenje, navodeći da:

- razlika obveza u razdoblju od dana dospijeća 43. obveze (1. siječnja 2009.) do dana izračuna konverzije (30. rujna 2015.), a koja proizlazi iz promjene tečaja u razdoblju otplate kredita, iznosi ukupno 3.347,02 EUR (zbroj pojedinačnih konvertiranih iznosa razlika); pojedini mjesečni iznosi razlika dani su u stupcu 'I' Tabele 1a iz dopunskog nalaza (u valuti EUR) (samo pozitivni iznosi),
- zatezne kamate na utvrđene razlike mjesečnih obveza podmirene od dana podmirenja svake pojedine obveze pa do izračuna konverzije (30. rujna 2015.), ukupno iznose 1.053,25 EUR,
- razlika između glavnice prema obračunu u kunama s fiksnom kamatnom stopom na dan 30. rujna 2015. i glavnice preostale nakon konverzije iznosi 2.501,99 EUR (primjenom fiksnog konverzijskog tečaja) koji iznos nije bio obuhvaćen otpisom glavnice kod konverzije.

22. Tuženik je toj dopuni prigovorio iz razloga što vještak nije ispravio datume plaćanja s obzirom da je tužiteljica vršila uplate prije dospijeća, pa je anuitet od 1. 01. 2009 naplaćen 5. 12. 2008., a posljedica je da su u dopuni prikazani veći iznosi tečajnih razlika i zatezne kamate.

23. Očitujući se o ovom prigovoru vještak je istaknuo kako je ugovorna odredba prema kojoj se mjesečni anuiteti iskazani u valuti, podmiruju u kunskoj protuvrijednosti prema srednjem tečaju kreditora važećem za CHF na dan dospijeća/plaćanja nejasna pa su izračuni sačinjeni u skladu s time.

No neovisno o tome, vještak je prema prijedlogu tuženika, u Tabeli 1b u nastavku ovog dopunskog nalaza, prikazao izračun iz osnovnog nalaza i mišljenja i prvog dopunskog očitovanja, korigiran na način da je za sve obveze podmirene prije dospijeća istih primijenjen tečaj važeći na dan plaćanja, a za obveze podmirene nakon dospijeća primijenjen je tečaj na dan dospijeća.

U svim ostalim elementima. izračun je ostao jednak onome iz osnovnog i prvog dopunskog nalaza i mišljenja.

Vještak je potom dao mišljenje da:

- razlika obveza u razdoblju od dana dospijeća 43. obveze (1. siječnja 2009.) do dana izračuna konverzije (30. rujna 2015.), a koja proizlazi iz promjene tečaja u razdoblju otplate kredita, iznosi ukupno 3.304,31 EUR (zbroj pojedinačnih konvertiranih iznosa razlika); pojedini mjesečni iznosi razlika dani su u stupcu 'I' Tabele 1a iz dopunskog nalaza (u valuti EUR) (samo pozitivni iznosi),
- zatezne kamate na utvrđene razlike mjesečnih obveza podmirene od dana podmirenja svake pojedine obveze pa do izračuna konverzije (30. rujna 2015.), ukupno iznose 1.033,35 EUR,

- razlika između glavnice prema obračunu u kunama s fiksnom kamatnom stopom na dan 30. rujna 2015. i glavnice preostale nakon konverzije iznosi 2.501,99 EUR (primjenom fiksnog konverzijskog tečaja) koji iznos nije bio obuhvaćen otpisom glavnice kod konverzije.

24. Tuženik je nastavno iznio prigovor da su u korigiranom nalazu još uvijek pojedini datumi plaćanja pogrešno evidentirani. Tako je tužiteljica pojedine uplate obavila prije dospijeća pa je primjerice anuitet od 1. 01. 2009. naplaćen dana 5. 12. 2008. a ne 7. 01. 2009 kako je to prikazao vještak u izračunu

25. Vještak je u skladu s iznesenim prigovorom tuženika u Tabeli 1b u nastavku dopunskog nalaza i mišljenja od 15. ožujka 2026., korigirao izračun iz očitovanja od 29. rujna 2025., na način da su pojedini datumi plaćanja obveza usklađeni s podacima iz izračuna tuženika priloženog uz podnesak od 27. lipnja 20025.

U svim ostalim elementima izračun je ostao jednak onome iz osnovnog nalaza i mišljenja od 16. travnja 2025. i očitovanja od 29. rujna 2025. godine.

Zaključno vještak je dao mišljenje da:

- razlika obveza u razdoblju od dana dospijeća 43. obveze (1. siječnja 2009.) do dana izračuna konverzije (30. rujna 2015.), a koja proizlazi iz promjene tečaja u razdoblju otplate kredita, iznosi ukupno 3.304,31 EUR (zbroj pojedinačnih konvertiranih iznosa razlika); pojedini mjesečni iznosi razlika dani su u stupcu 'I' Tabele 1b iz ovog dopunskog nalaza (u valuti EUR) (samo pozitivni iznosi),
- zatezne kamate na utvrđene razlike mjesečnih obveza podmirene od dana podmirenja svake pojedine obveze pa do izračuna konverzije (30. rujna 2015.), ukupno iznose 1.041,21 EUR,
- razlika između glavnice prema obračunu u kunama s fiksnom kamatnom stopom na dan 30. rujna 2015. i glavnice preostale nakon konverzije iznosi 2.501,99 EUR (primjenom fiksnog konverzijskog tečaja) koji iznos nije bio obuhvaćen otpisom glavnice kod konverzije.

26. Ovaj nalaz i mišljenje sud je prihvatio jer je dan od strane stručne i ovlaštene osobe, na temelju vjerodostojne dokumentacije i egzaktnih podataka o otplati kredita, po pravilima znanosti i vještine, te je njime vještak akceptirao prigovore tuženika.

Međutim iz pravnih razloga koji se navode u nastavku obrazloženja, nalaz vještaka bitan je za odluku o tužbenom zahtjevu samo u određenom segmentu.

27. Naime, nitko ne dovodi pitanje pravnu valjanosti predmetnog dodatka ugovora o kreditu kojom je izvršena konverzija u kredit uz valutnu klauzulu u EUR.

28. Glede valjanosti ovakvog dodatka ugovora Vrhovni sud Republike Hrvatske izjasnio se u odluci poslovni broj Gos-1/2019 -36 od 3. ožujka 2020. donesenom povodom oglednog postupka radi davanja odgovora na pitanje je li ugovor o konverziji koji je zaključen valjan unatoč tome što je tijekom postupka pravne zaštite kolektivnog interesa i prava potrošača utvrđena ništetnost ugovorne odredbe o promjenjivoj kamatnoj stopi i ništetnost ugovorne odredbe o valutnoj klauzuli u CHF.

Na postavljeno je pitanje najviši sud dao odgovor da sporazum o konverziji sklopljen na temelju ZID ZPK/15 ima pravne učinke i da je valjan u slučaju kada su ništetne odredbe osnovnog ugovora o kreditu o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj

klauzuli, slijedom čega je za rješenje konkretnog spora odlučno kakvi su pravni učinci ugovora o konverziji.

29. Nije sporno da je predmetni Aneks ugovoru o kreditu od 3. veljače 2016. sklopljen sukladno glavi IV.a Konverzija kredita denominiranih u CHF i denominiranih u kunama s valutnom klauzulom u CHF, člancima 19.a do 19. i. Zakona o potrošačkom kreditiranju ("Narodne novine" br. 75/09., 112/12., 143/13., 147/13., 9/15., 78/15., 102/15., 52/16), koja je dodana u tekst temeljem Zakona o izmjenama i dopunama zakona o potrošačkom kreditiranju („Narodne novine“ br. 102/15: kraće ZID ZPK/15).

Dakle, tužiteljica je prihvatila ponudu tuženika koji je u skladu s ZID ZPK/15 bio dužan potrošaču ponuditi konverziju u propisanoj formi i sadržaju, a potrošač nije bio obvezan prihvatiti izračun konverzije niti s vjerovnikom sklopiti sporazum o konverziji.

Pravo izbora bilo je na tužiteljici, pri čemu nije od utjecaja njezina pobuda za zaključenje tog sporazuma.

30. Iako se Vrhovni sud u citiranoj presudi poslovni broj Gos-1/2019-36 od 3. ožujka 2020. izričito ne izjašnjava o tome da li bi potrošači koji su konvertirali ugovor o kreditu uz primjenu valutne klauzule u CHF u ugovor o kreditu uz primjenu valutne klauzule u EUR imali pravo ostvarivati i kondemnatorne zahtjeve na temelju pravomoćnih utvrđenja iz kolektivne pravne zaštite kojima je utvrđena ništetnost ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli u CHF, može se reći da se sugerira da bi ostvarivanje takovih zahtjeva trebalo omogućiti onim potrošačima koji su zaključili ugovor o konverziji u suprotnostima s posebnim odredbama ZID ZPK/15.

Međutim to ovdje nije slučaj, pa čak ni tužiteljica ne iznosi tvrdnju da bi dodatak ugovoru bio suprotan tom Zakonu.

31. S druge strane Vrhovni sud navodi da je cilj tog Zakona bio otklanjanje nepoštene poslovne prakse kreditnih institucija i otklanjanja dužničke krize na osnovi jednokratni i vremenski ograničene mjere u vidu konverzije u odgovarajuće kredite sklopljene u EUR na način da se krediti vezani uz CHF konvertiraju u kredite denominirane u EUR i kredite denominirane u kunama, s valutnom klauzulom u EUR-ima, time da se radi o jednokratnoj i retroaktivnoj mjeri (intervenciji) zakonodavca koja se provodila na način da se potrošač koji je bio zaključio ugovor uz valutnu klauzulu u CHF stavio u položaj kakav bi imao da je zaključio ugovor o kreditu vezan u EUR.

32. Upravo iz tog razloga konkretni Dodatak ugovoru o kreditu predstavlja novu pravnu osnovu koja svoje izvorište ima u prisilnom propisu kojeg je Ustavni sud u svojoj odluci U-III-3685/2015 od 4. travnja 2017. ocijenio suglasnim u Ustavom Republike Hrvatske.

Budući da je tužiteljica sklapanjem tog Dodatka ugovoru dovedena u poziciju u kojoj bi bila da je zaključila ugovor o kreditu u EUR, našla se u situaciji kao da ništetnih ugovornih odredbi uopće nije bilo, što je u skladu s Direktivom 93/13/EEZ od 5. travnja 1993.

33. Sklapanjem Dodatka ugovora, sporazuma o konverziji riješeno je pitanje ništetnosti ugovornih odredbi o promjenjivoj kamatnoj stopi i valutnoj klauzuli, jer na to jasno upućuje odredba članka 19.c stavak 1. točka 2. i 3. ZID ZPK/15 kao i odredbe

članka 19.c stavak 1. točka 4. i 5., koja uređuje pitanje načina iskorištavanja iznosa koji se odnose na prethodno izvršene uplate po osnovi osnovnog ugovora o kreditu.

34. Članak 19.c stavak 1. točka 1., 2. i 3. ZID ZPK/15 određuje način konverzije tako da se:

"1. na iznos početno odobrene glavnice kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF izračuna iznos glavnice kredita denominiranog u EUR i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u EUR, po tečaju primjenjivom na datum isplate kredita, a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, pri čemu se iznosom početno odobrene glavnice smatra iznos koji je zadužen u poslovnim knjigama vjerovnika, a koji iznos može biti veći od isplaćenog iznosa zbog tečajne razlike zbog kupoprodaje deviza prilikom isplate kredita,

2. umjesto početno ugovorene kamatne stope kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF primijeni kamatna stopa jednaka kamatnoj stopi (po iznosu, vrsti i razdoblju promjene) koju je vjerovnik primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu, uvažavajući smanjenja kamatnih stopa, tečaj ili uvjete odobrene određenim istovrsnim skupinama potrošača temeljem dobi, namjene kredita, iste vrste i trajanja u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR na datum sklapanja ugovora o kreditu denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF,

3. početno utvrđen otplatni plan kredita denominiranog u CHF i denominiranog u kunama s valutnom klauzulom u CHF uključujući sve njegove izmjene, na temelju kojeg su izračunati obroci odnosno anuiteti u CHF i u kunama s valutnom klauzulom u CHF, zamijeni novim otplatnim planom izračunatim u skladu s točkama 1. i 2. ovoga stavka, i na temelju kojeg se izračunavaju novi obroci odnosno anuiteti u EUR i u kunama s valutnom klauzulom u EUR, uzimajući u obzir sve izmjene ugovornih uvjeta koji se odnose na iznos, namjenu i rokove dospijeća glavnice te iznos, vrstu i razdoblje promjene kamatnih stopa i ostale promjene koje su tijekom trajanja ugovora o kreditu uvjetovale izmjenu početno utvrđenog otplatnog plana i obroka odnosno anuiteta,".

35. Nadalje, u konkretnom slučaju je došlo do primjene točke 4. i 5. stavka 1. članka 19.c citiranog zakona koji koje određuju da se:

"4. iznosi uplaćeni radi namirenja početno utvrđenih obroka odnosno anuiteta u CHF i kunama s valutnom klauzulom u CHF (osim uplata na ime naplaćenih zateznih kamata, naknada i troškova koji se ne uzimaju u obzir za potrebe izračuna konverzije) pretvore u EUR i u valutnu klauzulu u EUR po tečaju primjenjivom na datum uplate, a koji tečaj je jednak tečaju one vrste koji je vjerovnik na taj datum primjenjivao na kredite iste vrste i trajanja denominirane u EUR i denominirane u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Takvi iznosi pretvoreni u EUR i valutnu klauzulu u EUR predstavljaju osnovu za namirenje obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih po novom otplatnom planu u EUR i valutnoj klauzuli u EUR iz točke 3. ovoga stavka, pri čemu se poštuje redoslijed namirenja dospjelih obveza sukladno općim uvjetima vjerovnika, ali ne obračunavaju zatezne kamate,

5. ukupni uplaćeni iznos utvrđen u EUR i valutnoj klauzuli u EUR na način iz točke 4. ovoga stavka veći od ukupnog iznosa obroka ili anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR utvrđenih na način iz točke 3. ovoga stavka smatra preplatom koja se:

- ako iznos preplate ne prelazi ukupni zbroj obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR, preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, koristi za namirenje budućih obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR koji će dospjeti na način da se sukcesivno kod plaćanja budućeg obroka odnosno anuiteta koji će dospjeti iznos do najviše 50% dospjelog obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR namiri preplatom, sve dok se preplata u potpunosti ne iskoristi, pri čemu ako iznos preplate prelazi više od 50% ukupnog zbroja obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR, preostalih na dan 30. rujna 2015. prema otplatnom planu iz točke 3. ovoga stavka, vjerovnik i potrošač sporazumom definiraju način iskorištavanja iznosa preplate iznad 50% ukupnog zbroja obroka odnosno anuiteta u EUR i valutnoj klauzuli u EUR,".

36. Dakle, uplate koje je izvršila tužiteljica kao potrošač po osnovi ništetnih odredbi ugovora o kreditu iskorištene su za otplatu njenog kredita u EUR i to radi namirenja budućih obroka koji su utvrđeni novim otplatnim planom koji je zamijenio otplatni plan za kredit u CHF.

37. Ovim, po stavu suda, nije narušena ravnoteža između tužiteljice kao potrošača i tuženika kao kreditora, s obzirom da je od odlučnog značaja već ranije istaknuta činjenica da je tužiteljica u skladu s odredbom članka 19.d ZID ZPK/15 informirana o posljedicama konverzije i da je u skladu s odredbom članka 19. e tog Zakona, imala mogućnost prihvaćanja ili neprihvaćanja konverzije.

38. Sklapanjem predmetnog Dodatka ugovora o kreditu na način kako je propisan odredbom članka 19.c ZID ZPK/15 osiguran je povrat stečene koristi kreditora kao banke putem korištenja uplata potrošača za namirenje dospjelih i budućih obroka kredita u EUR koji je zamijenio kreditu u CHF do čega je došlo na temelju informiranog pristanka potrošača kojem su bile poznate sve posljedice konverzije na koju je tužiteljica pristala.

39. Međutim, tužiteljica je zatražila i zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem nepoštene i ništetne odredbe ugovora o deviznoj klauzuli i to od dana plaćanja do dana sklapanja Aneksa ugovora o kreditu, a prema recentnom pravnom shvaćanju Vrhovnog suda Republike Hrvatske izraženom u revizijskoj odluci br. Rev457/2025-21 od 27 svibnja 2026. godine, te u odluci br. Rev-205/202-2 od 25. veljače 2026. godine, taj dio nije obuhvaćen obračunom u konverziji niti je uređen ZID ZPK/15 pa je u tom dijelu zahtjev tužiteljice osnovan na temelju općeg propisa iz članka 1111. i članka 1115. ZOO.

Naime, prema istom shvaćanju:

"Potrošač korisnik kredita koji je na temelju ZID ZPK/15 ugovaranjem Aneksa Ugovoru o kreditu konvertirao kredit ugovoren s valutnom klauzulom u švicarskom franku i promjenjivom kamatnom stopom u kredit s valutnom klauzulom u EUR nema pravo na utvrđenje i isplatu iznosa preplaćenih na temelju ništetnih ugovornih odredaba iz temeljnog ugovora o kreditu s ništetnom promjenjivom kamatnom stopom i ništetnom valutnom klauzulom u CHF, ali ima pravo na zatezne kamate na preplaćene iznose temeljem nepoštenih i ništetnih odredbi Osnovnog ugovora o kreditu za razdoblje od dana sklapanja temeljnog ugovora kreditu pa do utvrđenog dana prestanka obveze izvršene konverzijom kredita (30. rujna 2015.) i to u punom iznosu bez oduzimanja od preplate utvrđene u konverziji."

40. Zbog toga tužiteljica ima pravo na isplatu ovih zakonskih zateznih kamata za razdoblje od dana sklapanja ugovora o kreditu pa do dana 30. rujna 2025. godine koje prema nalazu i mišljenju vještaka iznose 1.41,21 EUR.

41. Suprotno pravnom shvaćanju tuženika da je relevantan obračun vještaka koji uključuje sve razlike nastale uslijed promjene tečaja, sud smatra neovisno što tuženik nije istaknuo prigovor radi prebijanja, a niti je postavio protutužbeni zahtjev, nikakva tražbina tuženika ne postoji, a zbog koje bi trebalo umanjiti potraživanje tužiteljice.

Odlučna je činjenica da je u konkretnom slučaju uzrok ništetnosti ugovorne odredbe, temeljem čega tužiteljica kao potrošač ostvaruje pravo na vraćanje onog što je tuženik kao banka odnosno trgovac primio temeljem te ništetne odredbe, ponašanje samog tuženika koji je postupajući protivno zakonu, ostvario nepripadnu korist.

U takvoj situaciji, tužiteljica kao potrošač, pa i u razdoblju kad je tečaj CHF u odnosu na HRK bio niži od početno ugovorenog tečaja, nije ništa stekala od tuženika pa da bi on kao nesavjesni stjecatelj, mogao na tome temeljiti neku svoju tražbinu prema tužiteljici.

Takva pretpostavljena tražbina tuženika nije osnovana jer se ne radi o iznosima koje je tužiteljica od tuženika na temelju ništetne odredbe ugovora primila da bi mu ih temeljem odredbe članka 323. stavak 1. ZOO-a bila dužna vratiti.

Isto tako stavak 2. cit. članka propisuje kako je ugovaratelj koji je kriv za sklapanje ništetnog ugovora, odgovorna svome suugovaratelju za štetu koji trpi zbog ništetnosti ugovora ako ovaj nije znao ili prema okolnostima nije morao znati za postojanje uzroka ništetnosti.

U tom smislu tuženik na čijoj je strani razlog krivnje za sklapanje takvog ugovora, ne može ostvariti pravo na naknadu štete od tužiteljice, odnosno ovdje tražiti da potraživanje tužiteljice umanji .

42. Prigovor zastare ovog potraživanja tužitelja je neosnovan.

43. Prema „Objedinjenom pravnom shvaćanju“ donesenom na sjednici Građanskog odjela Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 31. siječnja 2022., ako je ništetnost ustanovljena, kao u ovom slučaju, već u postupku kolektivne zaštite potrošača, tada zastarni rok počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ništetnost u postupku kolektivne zaštite potrošača, neovisno od (naknadnog) utvrđenja ništetnosti sadržajno istovjetnih ugovornih odredbi kredita u CHF, odnosno kredita u kunama s valutnom klauzulom u CHF u svakom pojedinom slučaju, a povodom individualnih parnica potrošača u kojoj se oni pozivaju na pravne učinke presude donesene u postupku kolektivne zaštite.

Nije sporno da je tužba za zaštitu kolektivnih prava i interesa potrošača Trgovačkom sudu u Zagrebu u predmetnu poslovni broj P-1401/12 podnesena 4. travnja 2012., čime je došlo do prekida zastare, a glede zahtjeva za isplatu zbog ništetnosti odredbi ugovora o valutnoj klauzuli zastara je ponovno počela teći donošenjem presude Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske poslovni broj Pž-6632/17 dana 15. lipnja 2018. godine, pa bi zastara ove tražbine nastupila 15. lipnja 2023. godine.

Tužba je u ovom predmetu podnesena 14. lipnja 2023. godine dakle prije isteka roka zastare.

44. Prema odredbi članka 223. ZOO-a kad zastari glavna tražbina, zastarjele su i sporedne tražbine, kao što su tražbine kamata, plodova, troškova i ugovorne kazne.

45. Iz navedenih razloga osnovan je dio tužbenog zahtjeva koji se odnosi na uglavničene zatezne kamate na mjesečne iznose preplate po osnovi tečajnih razlika obračunate za razdoblje od prvog dana nakon dana plaćanja pa do 30. rujna 2015. godine.

46. S obzirom da su kamate dosuđene u apsolutnom iznosu na taj iznos tužiteljici pripada daljnja procesna kamata prema članku 31. st. 1. ZOO-a i to od dana podnošenja takvog zahtjeva sudu tj. od 29. listopada 2025. godine.

47. Slijedom svega navedenog valjalo je dio tužbenog zahtjev odbiti kao što je navedeno u točki I. izreke, te usvojiti zahtjev za isplatu zatezne kamate obračunate na preplatu, kako je to navedeno u točki II. izreke.

Zahtjev za isplatu zatezne kamate na taj dosuđeni iznos u razdoblju prije podnošenja zahtjeva valjalo je odbiti kao neosnovan – točka III. izreke.

48. Rješenje o troškovima postupka osniva se na odredbi članka 154. stavak 4.. ZPP-a, a uvažavajući činjenicu da je tužiteljica u ovom sporu zatražila pravnu zaštitu kao potrošač i slabija ugovorna strana u odnosu na tuženika kao trgovca, pa je ocjena suda, da je u skladu sa sadržajem i pravnim domašajem konvencijskog i ustavnog prava tužiteljice na pristup sud, iako je tužiteljica u konkretnom slučaju izgubila parnicu u odnosu na glavno potraživanje, a uspjela je samo u odnosu na sporedno potraživanje (uglavničene kamate), primjereno odrediti da svaka stranka snosi svoje troškove ovog parničnog postupka.

Glede pitanja obeštećenja potrošača nakon konverzije kredita koje je podložno tumačenju sudova, u trenutku podnošenja tužbe) nije postojala ustaljena i jedinstvena sudska praksa. U tom smislu tužba s restitucijskim zahtjevom za isplatu na temelju nepoštenih ugovornih odredbi iz ugovora o kreditu s valutnom klauzulom u CHF koji je konvertiran u skladu s odredbama ZID ZPK očito nije bila neosnovana niti lišena svakog izgleda za uspjeh, pa bi u konkretnoj situaciji obvezivanjem na plaćanje troškova postupka tužiteljici bio nametnut znatan financijski teret koji nije spojiv s pravom na pristup sudu kao sastavnicom ustavnog i konvencijskog prava na pošteno suđenje.

U Zlataru, dana 6. studenog 2026.

S u d a c

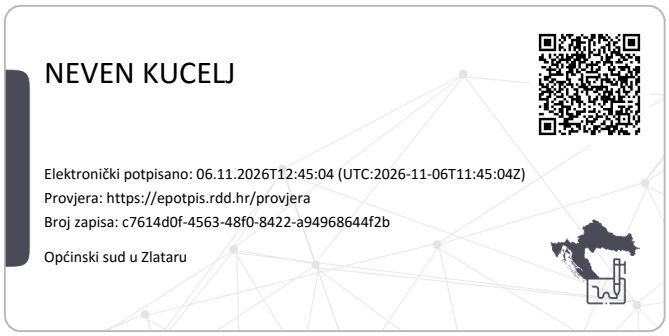
Neven Kucelj

Uputa o pravnom lijeku!

Protiv presude stranke mogu izjaviti žalbu u roku od 15 dana od dana objave iste. Žalba se podnosi ovom sudu, a o istoj odlučuje županijski sud.

Dn-a:

1. punomoćnik tužitelja
2. punomoćnik tuženika

Broj zapisa: **9-3088f-c3a00**

Kontrolni broj: **0f9e0-3f19e-efb0d**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:
https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Zlataru** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.